

Lezerskrant Academia Literatuurprijs 2012

met

Persbericht

Verslag van Rineke Koek

Juryrapport en verslag 2012

Lezersbeoordelingen

Voor foto's: zie www.academicaliteratuurprijs.nl

Dank aan de inzet van de medewerkers van DordtLiterair, sponsor Academia, NBD/ Biblion en de nominatiejury bestaande uit: Anna Luyten, Arjan Peters, Kees Snoek, Fabian Stolk en voorzitter Casper Markesteijn.

Erik Menkveld winnaar Academica Literatuurprijs 2012

"Het boek is niet 'zeer goed', het is nog beter dan dat". Een lid van de lezersjury spreekt zich uit over *Het grote zwijgen*. Erik Menkveld won met dit debuut vandaag de 17^e editie van de Academica Literatuurprijs. Aan de literatuurprijs is een award verbonden alsmede een geldprijs van 10.000 euro. Deze roman was samen met twee andere debuten door een vakjury genomineerd, en werd uiteindelijk door het lezerspubliek tot winnaar verkozen.

De Academica Literatuurprijs werd uitgereikt in Theater Diligentia aan het Lange Voorhout te Den Haag. Presentator Kasper van Kooten en tafelheer Abdelkader Benali gaven invulling aan de avond door een interview met de juryvoorzitter, de genomineerden en de winnaar. De prijs werd uitgereikt door de winnaar van de Academica Literatuurprijs 2011: Peter Buwalda.

Over het winnende debuut van uitgeverij Van Oorscot: *Het grote zwijgen*

"Breed opgezet en filmisch vertelt *Het grote zwijgen* het verhaal van een tragische vriendschap die wortelt in bewondering en verheven idealen, en die strandt op de banale en meedogenloze realiteit van oorlog, overspel en verraad. En boven dat alles het grote onverschillige zwijgen van het firmament."

Over Erik Menkveld

Van 1987 tot 1998 werkte Erik Menkveld als fondsvormend redacteur voor Uitgeverij De Bezige Bij. Van 1998 tot 2002 was hij programmamaker voor het Rotterdamse Poetry International Festival. Hij was redacteur van het literaire tijdschrift *Tirade*, werkte als redacteur voor Uitgeverij Cossee en is sinds 2009 poëzierecensent voor *De Volkskrant*. Hij publiceerde tevens diverse dichtbundels.

Over de Academica Literatuurprijs

De Academica Literatuurprijs is de belangrijkste literaire debuutprijs van Nederland. Een vakjury en een lezersjury zijn samen verantwoordelijk voor de uitslag. De vakjury bestaat uit vijf literair deskundigen uit Nederland en Vlaanderen. Zij selecteert uit alle - veelal rond de tachtig - ingezonden debuten drie genomineerden. Na deze nominatie bepalen lezers uit Nederland en Vlaanderen wie van de genomineerden de uiteindelijke winnaar wordt. Financieel Adviescentrum Academica wil met de prijs nieuw schrijftalent een kans geven zich verder te ontwikkelen.

Andere genomineerden

De overige twee genomineerden van de Academica Literatuurprijs 2011 waren:

Erik Nieuwenhuis	<i>Een gat in de lucht</i>	Nieuw Amsterdam Uitgevers
Daphne Huisden	<i>Alles is altijd fictie</i>	Uitgeverij Prometheus

Eerdere winnaars

Meerdere winnaars van de Academica Literatuurprijs zijn succesvol doorgedrongen in het literaire circuit. Onder hen Anna Enquist die debuteerde met haar boek *Het meesterstuk* (1995), Erwin Mortier met *Marcel* (2000), Gerbrand Bakker met *Boven is het stil* (2006) en Ellen Heijmerikx met *Blinde Wereld* (2010). De winnaar van vorig jaar, Peter Buwalda met *Bonita Avenue*, voerde lang de bestsellerslijst aan.

Verslag uitreiking Academica Literatuurprijs op 13 september 2012

door: Rineke Koek

En daar liepen alle gasten op de rode loper het theater Diligentia in Den Haag binnen. Het was een drukte van belang, veel drukker dan andere jaren. Ik kwam een kernjurylid tegen en die had niet eens een kaartje. Gelukkig had ik een kaartje over en kon dat meteen aan hem geven. Hij hoefde niet in de rij. Dat het zo druk was, had ongetwijfeld te maken met het feit dat de sponsor, financieel adviesbureau Academica, bekende relaties had uitgenodigd.

Enmaal in het mooie theater, heet de gastheer, Kasper van Kooten, ons welkom. Meteen heeft hij zijn grappen klaar. Ja, ook hij is debutant, hij was dan ook erg blij met het telefoontje van Dordt Literair. Maar helaas, niet genomineerd, wel uitgenodigd als gastheer. Hij is grappig en is goed voorbereid, heeft de boeken gelezen en kan er van alles over vragen aan de debutanten. Hij doet een beetje Adriaan van Dis na als hij Casper Markesteijn (voorzitter nominatiejury) en Barthold Jongejan (directeur Academica) aankondigt. En het staat hem goed.

Casper M. vertelt in het kort de geschiedenis van de debutantenprijs. Andere jaren waren het vijf debutanten die genomineerd werden, dit jaar helaas maar drie. Wel drie goede.

Kasper nodigt één voor één de schrijvers het toneel op. Vraagt van alles over de boeken, het waarom van de personages, het werken als schrijver, kortom, het publiek krijgt al een aardig beeld van deze schrijvers. Om het nog completer te maken worden er filmpjes vertoond van de schrijvers in hun eigen omgeving, nu krijgt het publiek de ins en outs van het schrijfproces. Zo zit Erik Nieuwenhuis altijd op dezelfde plek van zijn Ikeabank en wat denk je? Ja hoor, hij zit tegenwoordig in een kuil, de bank zakt door. Daphne Huisden in Rotterdam bij de Erasmusbrug. Tussen de rook van haar sigaret, vertelt ze dat het grappig is als de mensen in de boekwinkel haar boek kopen en bij haar betalen en dan zeggen dat ze zoveel op dat meisje van de foto lijkt dat op haar boek staat. Grappig, want vervolgens zegt ze niet dat het haar boek is. Ook vertelt ze dat ze haast heeft, ze wil een oeuvre, ze wil wel meer nominaties. Dan komt de rust van Eik Menkveld, hij heeft een hutje op de hei, zou je kunnen zeggen. Hij schrijft zijn boek in alle rust, op een plek waar geen elektriciteit is, waar je hout op de kachel gooit, waar je water voor de koffie op het gasstelletje zet, waar je vogels hoort fluiten. Kortom, in volledige rust. Hij schrijft zijn verhaal ook letterlijk met de ouderwetse vulpen op papier, pas dan gaat het op de laptop. Ook zijn hele uitstraling is rust, het is prettig om naar te kijken en naar hem te luisteren.

Na de pauze is Abdelkader Benali de gastheer. Hij zit aan tafel met de drie schrijvers en interviewt de drie debutanten. Nu wordt dieper op de inhoud van de boeken ingegaan.

Is het personage van 'Alles is altijd fictie' een man of een vrouw? Ik heb het als een vrouw gezien, maar in een eerder interview zei zij dat het onzijdig was. Waarom ze zulke 'vreemde' oudere mannen in haar boek beschrijft, die een vriendschap met het jonge personage, die net het ouderlijk huis verlaat, aangaan. Of is het andersom? Het overkomt het personage en Daphne kent de soort mannen, die kwamen vroeger bij haar thuis. Het is een fascinatie, daar moet je niet voor weglopen, daar ga je mee in contact om beter in het leven te kunnen staan.

Ook het boek van Erik Nieuwenhuis, 'Een gat in de lucht' wordt uitvoerig besproken. Het beschrijft veel personages, het is soms warrig en het duurt even voor je gegrepen wordt door het verhaal. Het beschrijft slechts een dag in vele mensenlevens, namelijk oud en nieuw. Erik schreef het naar aanleiding van het overlijden van zijn vader. Die stierf ook in eenzaamheid en zijn personages beleven deze dag niet anders. Zij gaan door met hun leven.....

Abdelkader is door het boek van Erik Menkveld meteen gegrepen. Erik heeft al wat dichtbundels uitgegeven en is ook nog drummer, daarnaast geeft hij les op middelbare school. Hij houdt van het begin van de 20^e eeuw, in die tijd veranderde er veel, er was oorlog, crisis, geen makkelijke tijd om te leven, maar wel zeer interessant daar over te lezen. De personages in het boek worden prachtig beeldend beschreven, je krijgt sympathie voor ze. De vriendschap tussen de oude componist en de jonge recensent. Het komt vast dat hij schrijft met de hand, de gedachte die je hebt, krijgt meer tijd met schrijven en daarom is deze combi beter, eerst schrijven dan de laptop.

Het valt op dat hij een groter podium krijgt dan de anderen. Heeft hij meer te vertellen? Meer levenservaring? Hij is zeer interessant en van mij mag hij nog een uur doorpraten. Het is een genot om naar hem te luisteren.

Dan komt Kasper weer het podium op, het wordt tijd voor het juryrapport, hij kondigt met veel plezier de voorzitter Casper Markesteijn aan.

Deze begint natuurlijk met de moeilijkheden die een jury ondervindt bij het selecteren van de mooiste verhalen. Alles is mooi, hij leest verschillende uitspraken van de lezersjury voor, zowel de minder leuke als de leuke opmerkingen worden verteld. Dan weten de genomineerden, die met spanning afwachten, waar ze nog aan kunnen werken. De spanning wordt hoog opgevoerd, de drie genomineerden weten nog steeds niets. Als Casper genoeg heeft verteld, komt Kasper weer op. Hij draagt de grote rode enveloppe, kondigt Peter Buwalda, de winnaar van vorig jaar, aan en geeft die spannende enveloppe aan Peter. Hij mag de spanning verbreken en de winnaar bekend maken. En ja hoor, wat staat er op:

AND THE WINNER IS:

Erik Menkveld met Het grote zwijgen.

Velen onder de lezersjuryleden deelden dus mijn mening. Het mooiste verhaal, prachtig geschreven, van de eerste tot de laatste bladzijde heb ik genoten van dat boek en velen met mij.

Daarna was er gelegenheid de boeken van de genomineerden te kopen en Kasper en Abdelkader maakten van die mogelijkheid gebruik daar ook aan mee te doen. Dus vijf mogelijke boeken die je kon kopen en natuurlijk laten signeren.

Het was een zeer geslaagde avond, zie alweer uit naar de volgende boeken.

30 september 2012

JURYRAPPORT EN VERSLAG 2012

ACADEMICA LITERATUURPRIJS

13 SEPTEMBER 2012

Beste aanwezigen,

Waarschijnlijk zijn er bij het kiezen van de winnaar van de Academia Literatuurprijs 2012 niet zo veel zwevende kiezers geweest als bij de Tweede Kamerverkiezingen van gisteren. Uit de beoordelingen van onze lezers blijkt in ieder geval dat zij veelal een duidelijke en goed gefundeerde voorkeur aan de dag legden voor één van de drie lijststaanvoeders, te weten de al enigszins door de wol geverfde Erik Menkveld, de vanuit een stille achtergrond werkende redelijk ervaren Erik Nieuwenhuis en de jonge, vrouwelijke, rijzende ster Daphne Huisden. De vraag vanavond is of Nieuwenhuis 'een gat in de lucht' springt bij het bekendmaken van de verkiezingsuitslag, of dat een grote prijs bij Daphne Huisden voorlopig 'fictie blijft' en of Menkveld 'het grote zwijgen' vanavond kan doorbreken met overwinningsgehuil.

Van verkiezingslogans of oneliners hebben de kandidaten het niet gehad. Het ging bij alle drie puur om de inhoud en ook wel om de vorm natuurlijk. En om hun strikt individuele boodschap. Niks 'samen staan we sterk'. Niks 'we sluiten niemand uit'. Geen verwijzing naar Europa of de Europese export. Tussen de regels door wel 'ik ga voor een andere literatuur', wel een verwijzing naar onze geschiedenis of naar Nederlandse gewoonten op nieuwjaarsdag.

De drie genomineerden lieten 84 van de 87 aangemelde nieuwkomers achter zich. Dat hebben ze te danken aan de nominatiejury die alle inzendingen op kwaliteit beoordeelde.

De nominatiejuryleden Anna Luyten (journalist, filosoof, literatuur- en theaterwetenschapper), Arjan Peters (recensent en redacteur van de Volkskrant), Kees Snoek (schrijver en hoogleraar Nederlandse letterkunde en cultuurgeschiedenis aan de Sorbonne in Parijs), Fabian Stolk (universitair docent en onderzoeker aan de universiteit van Utrecht) en spreker dezes (schrijver, recensent en publicist) kwamen unaniem tot de slotsom dat uit het toch weer overweldigende aanbod van debuten op het gebied van Nederlandstalige fictie deze drie auteurs de voorkeur genoten boven bijvoorbeeld *Zomerslaap* van Martijn Simons, *Over het kanaal* van Annelies Beck, *Als je de stad binnenrijdt* van Rob Waumans, *Het schuwste dier* van Eva Meijer, *Ninive* van Rick de Gier, *Zo gaan we niet met elkaar om* van Renske Jonkman en *Blijf bij ons van Florence Tonk*: titels die op de longlist geplaatst werden en zeker de aandacht verdienen van de lezende Nederlander.

Uit de opsomming van de titels van de rest van de longlist blijkt al dat er in tegenstelling tot voorgaande jaren slechts tien titels ver genoeg boven het maaiveld uitstaken om volgens de jury door te dringen tot de top der debutanten.

Onze honderden lezers vonden zelfs de door ons genomineerde drie titels lang niet altijd goed genoeg. Dat blijkt wel uit de opmerkingen die de kritische lezers over de boeken maken.

Over *Alles is altijd fictie* bijvoorbeeld schrijft een lezer:

- Niet bijzonder van opzet en vertelling. Onbeholpen stijl, veel 'beginnersfouten'. Het beetje fantasievolle dat er met enige goede wil uit te destilleren valt, wordt volkomen teniet gedaan door het flauwe, afgezaagde einde.

Indien wij dat als jury ook hadden gevonden, was dit boek echt niet bij de top-3 beland. Daartegenover staan meningen als:

- Mooi debuut, belofte. Wat een stijl, wat een perspectief, wat een rijke thematiek! Als lezer loop je constant achter de feiten aan. En dat voor zo'n jonge Rotterdamse!
- Het boek leest als een trein die eerst langzaam op gang komt, maar je gaandeweg meesleept naar een fataal einde. De zinnen zijn strak gestileerd, de hoofdpersoon blijft de grote onbekende, zoals Daphne dat ook bedoeld heeft. Ze geeft haar geheimen langzaam en heel bewust gedoseerd prijs. Een aanrader!
- Origineel coming of age-verhaal, met ironische ondertoon. Gevoelig. Verrassende plotwending. Het einde laat de lezer vertwijfeld achter.

Over *Een gat in de lucht* doet de hierna geciteerde lezer en passant uitspraken over verhaallijn, thematiek, originaliteit en spanning, maar goed genoeg vindt zij of hij het niet:

- De vele verhaallijntjes zijn boeiend. Ze bevatten uitvergrotingen van de spanning en eenzaamheid en betrokkenheid, net het gewone leven, maar dan zo gedraaid dat het hele leven een absurde samenhang krijgt. Waar het op uit draait voor de meeste betrokkenen blijft wat in de lucht hangen. Wat ook mooi past bij de titel. Tegelijkertijd zorgt dat ervoor dat er niet voldoende samenhang is.

Andere lezers geven de jury een klopje op de schouder voor deze nominatie:

- Het allesoverheersend verbindend thema, de eenzaamheid van ieder personage en de zoektocht en hunkering naar geborgenheid alsmede de keuzes die men moet maken, geeft het kader aan waarbinnen de personages figureren. Ieder persoon zal zijn eigen sprong moeten maken en het gat in de lucht moeten veroorzaken, of zoals Yuri het uitdrukt: 'Ergens tussen jou en de aarde zit een gat in de lucht, als je dat eenmaal gevonden hebt, komt de rest vanzelf.'

Geen leuker vermaak dan leedvermaak lijkt een andere lezer te vinden:

- Zeer origineel en altijd leuk om een aan lager wal geraakte topsporter te zien worstelen met het leven.

Weer een ander zoekt zijn oordeel vooral in de originaliteit van het boek:

- Erik N. slaagt er steeds in om 'niet te lijken op', zonder in extravagante cult af te dwalen. Een prachtige titel trouwens.

Ook over nummer drie van de lijst *Het grote zwijgen* was er geen eensluitend oordeel van alle lezers:

- Degelijk en stijlvast, duidelijk geschreven door iemand die weet wat hij doet, maar uiteindelijk vooral vrij taai, droog en dor, om niet te zeggen saai. Niet alleen op stilistisch niveau, maar ook wat het verhaal betreft. Jammer dat Menkveld zijn gigantische beeldende talent hier nauwelijks heeft ingezet.

Er is ook een opvallend oordeel van een bijzondere lezer:

- De roman gaat ook over mijn oma Johanna Jongkindt. Om de hele romantische geschiedenis uit de derde hand te horen, was verbijsterend verhelderend, kan ik u zeggen! Daarbij hanteert Menkveld een bijzonder mooie en plezierige schrijfstijl met verschillende lagen die zeker door de muzikliefhebber gewaardeerd zal worden. Het is een prachtig (fictief) document over het begin van de 20^e eeuw.

Tot slot een deel uit het oordeel van een derde lezer:

- Het boek is niet 'zeer goed', het is nog beter dan dat. De mooiste boeken vind ik namelijk de werken die de lezer aanzetten tot het zoeken naar meer informatie, of zoals het onderhavige boek tot misschien het beluisteren van muziek. Het verhaal is geschreven in een stijl die aansluit bij de tijd, hetgeen de lezer helemaal in de juiste sfeer brengt. Zorgvuldige stijl, zinnen heel precies, nauwelijks een woord te veel.

Namens de nominatiejury van de Academica Literatuurprijs,

Casper Markesteijn, voorzitter

Een gat in de lucht, Erik Nieuwenhuis

- Kon mij niet boeien. Twee keer begonnen, maar krijg de draad niet te pakken
- De verschillende personen komen niet altijd goed uit de verf. De "literaire kapstok", het nieuwjaars skispringen, is aardig gevonden, maar niet overtuigend. Wat gezocht.
- Origineel idee, oud/nieuw redelijk uitgewerkt, verschillende verhaallijnen hebben niet veel met elkaar te maken.
- Lege levens, verledens waar men niet trots op is, zonder hoopvolle verwachtingen voor de toekomst, al wil men die wel koesteren. Maar het valt niet mee.
- De roman is knap opgebouwd. In korte flitsen maken we kennis met de personages, die dan ook langzaam een beetje laten zien wie ze zijn doordat ze herinneringen ophalen, en als we dat eenmaal door hebben, wordt het tempo versneld.
- Nieuwenhuis geeft een beeld van de mens: we doen ons best, en al wil het niet altijd lukken om tot grote daden te komen, soms is het kleine al genoeg. We zullen er wel tevreden mee moeten zijn immers. Tekort schieten doen we toch wel.
- Waar haal je in vredesnaam zulke karakters vandaan? Geniaal!
- Virtuoso schrijver, droge humor, interessante verhaallijn, goed opgebouwd..
- Geweldig boek. De manier waarop N. een aantal ogenschijnlijk niets met elkaar hebbende mensen toch heel langzaam aan elkaar weet te knopen, is heel bijzonder. Een klein, verrassend meesterwerk dat me doet uitkijken naar zijn volgende boek. Voor mij de onbetwiste winnaar.
- Superieure stijl, trefzeker neergezette personages. Die van begin af aan intrigeren, humoristisch en ontroerend, ondanks de prettig nuchtere verteltrant.
- Fijne en geestige mozaiekvertelling. Stilistisch bovengemiddeld goed.
- Zo heerlijk en gelukkig onherkenbaar
- Een prachtige weergave van het behoorlijk inhoudsloze leven dat we dreigen te leven in de Westerse wereld. Wat zou het toch mooi zijn als we deze spiegel zouden kunnen gebruiken om onszelf te verheffen.
- Verrassend, smaakt naar meer.
- Het boek bleef mij boeien door het grote aantal hoofdpersonen die alle hun eigen ontwikkeling doormaakten, en de precieze manier waarop de auteur dat allemaal beschrijft. Heel invoelbaar.
- Veel verder dan een aantal losse flodders komen de eerste hoofdstukken niet. Het enige bindende effect is de skispringer. Gezocht, maar goed. Levens raken bij toeval met elkaar verweven. Hoewel de karakterbeschrijvingen op zich boeien, is het in elkaar passen van de puzzel te gemaakt. Maar de avonturen blijven wel tot het einde toe boeien.
- Ademloos uitgelezen! Al die losse lijnen komen zo mooi samen in die eindsprong.
- Als Yuri vlieg ik over een stukje Amsterdam en kijk neer op de dolende personages van N. Treffende observaties, onderhuidse spanning en een heerlijk pen!
- Erik N. slaagt er steeds in om "niet te lijken op", zonder in extravagante cult af te dwalen. Een prachtige titel trouwens.
- In dit boek knetteren alle zinnetjes. N. besteedt zorg aan elk woord. Groot talent. Je zou het direct moeten lezen na "De avonden" van Reve.
- Na de eerste bladzijden doorgeworsteld te hebben, kwam het verhaal toch op gang.
- Als daar, in de sprong aangekomen, op het punt van stilstand, stip en lijn samenvallen. Ik werd er stil van.
- Constructie geforceerd en het geheel te fragmentarisch
- Fascinerend Origineel. Zit knap in elkaar. Wel een lelijke omslag
- Absolute must om dit boek te lezen en daarna direct te herlezen. Geweldige zinsbouw en humor van de bovenste plank.
- Droog, bij vlagen hilarisch, goed.
- Geschreven door een warme ziel...hoe kun je anders verklaren dat iemand zo schrijft over zulke banale dingen. Alleen, al die bijvoeglijke naamwoorden..af en toe een brei van woorden, pf....
- Als in een draaimolen flitsen de karakters langs, waardoor de kennismaking wel heel fragmentarisch wordt. Uiteindelijk blijken de lijnen toch een geheel te vormen. Hoewel mooi geconstrueerd, voor mij toch wat te bedacht om erin mee te gaan. Niet echt een boek om blij

van te worden, maar het zet je wel aan het denken. Prettig taalgebruik. De switch van personage naar personage laat op een originele manier een kijk in ieders leven zien. Door het wisselende perspectief blijf je doorlezen, omdat je van de ene in de andere verrassing valt. Droevig boek, goedge maakt door de ironische ondertoon.

- Opzet en idee origineel, de uitwerking viel tegen. Verhaallijn lastig te volgen. Weinig spanning en te weinig rode draad om geboeid te lezen
- A-typische en verrassende karakters. Mooi, dat de lezer zelf het verband tussen de verhalen mag leggen.
- Pakkende beschrijvingen, maar ik raakte het spoor bijster. Het verhaal wil maar niet op gang komen.
- Personages leven niet. Lelijke metaforen. Legt geen emotionele verbinding met de lezer. Een leeg boek.
- Taal levendig, beelden origineel. De fragmenten wisselen elkaar in snel tempo af, maar op het eind wordt te weinig van de verwachting ingelost.
- Knap geschreven, origineel. Vereist veel concentratie en aandacht om de verschillende verhaallijnen scherp te houden. Knap slot.
- Hoewel de karakterbeschrijvingen op zich boeien, is het in elkaar vallen van de puzzel te gemaakt. Maar de avonturen blijven wel tot het eind boeien.
- Boek vergt doorzettingsvermogen.
- Oppervlakkig, wel grappige samenloop van omstandigheden.
- Zeer knappe wisselingen in vertelperspectieven, zonder geforceerd aan te doen. Fijngevoelige en troostrijke roman van hoog niveau.
- Mozaiek aan personages geeft een wat onsamenhangend geheel, dat moeilijk weet te boeien. Beschreven wereld is saai, triest, vol eenzame mensen. Erg deprimerend, je springt echt geen gat in de lucht.
- Teveel personages, daardoor komen ze niet tot hun recht. Warrig geheel. Gevoel van ongeduld naar het einde toe, waarin misschien duidelijk zou worden hoe de relaties waren. Niet prettig om te lezen.
- Het allesoverheersend verbindend thema, de eenzaamheid van ieder personage en de zoektocht en hunkering naar geborgenheid alsmede de keuzes die men moet maken, geeft het kader aan waarbinnen de personages figureren. Ieder persoon zal zijn eigen sprong moeten maken en het gat in de lucht moeten veroorzaken, of zoals Yuri het uitdrukt: "ergens tussen jou en de aarde zit een gat in de lucht, als je dat eenmaal gevonden hebt, komt de rest vanzelf".
- Stilistisch knap uitgewerkt, zeker waar de verhaallijnen elkaar gaan raken. Ondanks de tragiek van ieder personage heeft de toon van de roman iets luchtigs, soms zelfs iets hilarisch. Thema is aansprekend, maar toch miste ik de drive om door te lezen.
- Compositie voortreffelijk, het verhaal op zich blijft enigszins hangen. Je blijft als lezer op afstand.
- De vele verhaallijntjes zijn boeiend. Ze bevatten uitvergrotingen van de spanning en eenzaamheid en betrokkenheid, net het gewone leven, maar dan zo gedraaid dat het hele leven een absurde samenhang krijgt. Waar het op uit draait voor de meeste betrokkenen blijft wat in de lucht hangen. Wat ook mooi past bij de titel. Tegelijkertijd zorgt dat ervoor dat er niet voldoende samenhang is.
- Ik verwachtte meer verrassende verbindingen tussen de hoofdpersonen, dus een betere clou..
- Rommelig verhaal, karakters komen niet uit de verf
- Hier en daar mooie beschrijvingen over de beweegredenen van de personages en terugblikken op levens waarin dingen anders gelopen zijn.
- Verwarrend veel personages die je niet echt leert kennen. Wel goed geschreven.
- Wennen aan de stijl en zoeken naar verbindende elementen. Uiteindelijk toch wel goed.
- Verhalen uit het leven, treurig en humoristisch, vooral heel vlot geschreven. Een aanrader!
- Humorvol en af en toe verrassend. Combinatie stijl en onderwerp soms volledig in tegenspraak, wat een boeiende leeservaring biedt. Hier en daar wel "over de top".
- De schrijver is treffend en levensecht in zijn beschrijvingen van de personen. Hij bracht de verhaallijnen op een originele manier bij elkaar. Wat mij betreft had het met minder personen gekund.

Alles is altijd fictie, Daphne Huisden

- Bijzonder boek met heel verrassend einde, dat je in eerste instantie een beetje overrompelt. Leest vlot en beschrijft de woning (krakerspand) heel levensecht. Als je na het lezen alles nog eens overdenkt, ben je blij met het einde. Gelukkig geen gekke dingen, maar.....fictie!!!
- “Zelfstandig worden” hoeft van mij niet zo dramatisch en letterlijk moorddadig te verlopen. Vlotte stijl.
- Aardig boek, maar niet meer dan dat. Ik ben nu al een deel van de inhoud vergeten.
- Mocht de lezer na een aantal pagina’s gelezen te hebben in de waan zijn dat dit weer zo’n dertien-in-een-dozijnboek is over een jong mens dat zich wil ontworstelen aan haar ouderlijk huis, om dan zuchtend het boek weg te leggen, dan raad ik toch ten sterkste aan om dat zeker niet te doen. Lees verder!
- Verrassend debuut, dat je als je het uit hebt meteen opnieuw wilt lezen. Je denkt van alles gemist te hebben. Of is dat ook fictie? Bijna filmische beschrijving van een op eigen benen gaande jonge vrouw. De overleden vader was op zijn sterkst toen hij dochterlief leerde hoe een persoonlijkheid wordt gevormd. Zij wordt lastig gevallen door een zonderling, heeft een boeiend contact met een wegwerpfotograaf, wijst haar moeder de deur, heeft een maatjesgevoel met de buurman, een binnenvetter met pleinvrees. Dan kantelt het beeld als de ware ik achter elk individu zichtbaar wordt. Later valt nog een dode. Of is dit alles fictief? Climax verrassend.
- Een zeer aantrekkelijke schrijfstijl, er zit spanning in, je wordt op het verkeerde been gezet. Een aanrader.
- Kon mij niet boeien.
- Lege huls, meer is het niet. Erg gezocht.
- Het is mij teveel spel, maar wat eronder huist? Dat echt-onecht, werkelijkheid –fictie, hoeveel hou je daar als lezer uiteindelijk aan over?
- Mooi geschreven, bij vlagen poëtische roman, waarin de scheidlijn tussen werkelijkheid en fantasie niet altijd duidelijk is. Hoe een jonge vrouw probeert op te boksen tegen de werkelijkheid.
- Semi-filosofisch, beetje moeilijk doen om het moeilijk doen.
- Daphne lijkt veel beter te kunnen. Jammer, volgende keer. Ik blijf haar wel volgen.
- Heel eigentijds portret van een normaal maar kwetsbaar persoon. De moeder-kindrelatie wordt pijnlijk precies beschreven, evenals andere sterkte, beknopte typering. Leest lekker weg, vervreemdt, verbaast, vermaakt.
- Gezien de leeftijd van de auteur beslist een geweldig boek. De zekere ongrijpbaarheid van het verhaal en het excentrieke observatievermogen maken het tot ouderwets goede literatuur. Zal de schrijfster zeker blijven volgen. Bijzonder epos over een niemand die een iemand wil worden. Ze wordt hierin bijgestaan door een oude buurman, een aids/zwerver een positieveling, nadat ze heeft gebroken met haar overheersende moeder. De laatste wordt evenals de andere figuren mooi neergezet als stereotypen. Tegen het eind wordt het zo extreem dat het sprookjesachtig wordt. Knap geschreven.
- Het verhaal boeide, kwam levensecht over. Het slot was hilarisch, ik begon meteen weer van voren af aan. Toen viel me pas op dat de hoofdpersoon geen naam heeft. Leuk debuut, al begrijp ik nog niet exact wat spel is en wat niet.
- Blijft boeien. Mooie beschrijving van mensen die buiten de maatschappij staan, jammer dat de vervreemding niet verder is uitgewerkt. Blijft een beetje plat en afstandelijk daardoor/ Knap om in simpele woorden en korte zinnen zo’n verhaal te vertellen.
- Knap geschreven, huiveringwekkend soms. Wat fantasie is of werkelijkheid is niet altijd te onderscheiden. Mij kon het niet boeien.
- De overleden vader was op zijn sterkst toen hij dochterlief leerde hoe een persoonlijkheid wordt gevormd
- Verwarrend en rommelig. Toch leuk om te lezen.
- Het einde is vreemd. Alles verzonnen?

- Te opzichtige trucjes in de compositie, te kunstmatig, teveel gemeenplaatsen, teveel gewone, alledaagse opmerkingen die je in een boek niet wenst terug te lezen. Toch goede personages zoals Gizmo en Baris.
- Een weergave van deze tijd, waarin het voor jongeren heel moeilijk is een plaats in de maatschappij te vinden waar ze zich gelukkig en erkend weten. Prima geschreven en vaak heel geestig.
- Echt een boek geschreven door een jonge schrijver. Meest bijzondere zin (blz. 44): we hebben mijn vader geplant. Eigenlijk van een diepe bijbelse visie getuigend (zaad in de aarde), maar of ze dat zelf zo bedoelt waag ik te betwijfelen.
- Vlot geschreven, maar veel te ongeloofwaardig en zwart-wit. De auteur beweert dat verhalen spelletjes zijn, maar daarmee brengt ze de figuren niet tot leven, maakt ze de maatschappijkritiek niet echt. Wel veel fantasie, maar oppervlakkig en clichématig
- Spannend boek tot het eind. Dan krijg je als lezer het gevoel dat je in het ootje genomen bent.
- Dat de auteur een postmodern spel wil spelen is duidelijk. Het experiment vind ik echter niet geslaagd in zijn uitwerking. Op zich een aardig thema, maar doordat de auteur teveel de nadruk legt op onwaarschijnlijke en door het constante herhalen zelfs saaie belevenissen van de hoofdpersoon, komt dat spel niet tot zijn recht. Hoofdpersonen niet diep uitgewerkt. De auteur wilde teveel. Zonder postmodern kader zou ze geslaagd zijn. Haar kracht zit in ogenschijnlijk luchtig schrijven, rake typering en de nodige humor.
- Prettig om te lezen. Jammer, dat ze kiest voor moordzuchtige oplossingen voor problemen. Net niet goed.
- Blijft te afstandelijk. Uiteindelijke "oplossing" wel aardige vondst.
- De schrijver weet geen raad met de onderwerpen. Dan moet de "fictie" er maar op een ruwe manier worden bijgehaald. Na een moord volgen er meer. De lezer wordt in verwarring achtergelaten. Waar eerst naar een ontknoping wordt toegelezen, blijkt die er niet te zijn, alles is immers fictie.
- Alles is fictie, maar dat vergeet je bij het lezen direct. Ze observeert, maar niemand kan het beter verwoorden dan zij. Briljant!
- Veel herkenning als je Rotterdammer bent. Een page-turner
- De lezer moet blijkbaar ontsleutelen wat echt gebeurd is en wat zich alleen in het hoofd van de hoofdpersoon heeft afgespeeld. Geen leuk spelletje vanwege de bizarre gebeurtenissen. Aan het eind tast je nog steeds in het duister.
- De eerste helft was boeiend, het eind rommelig en ongeloofwaardig. De romanfiguren zijn regelmatig te karikaturaal. Het einde is te surrealistisch. Sommige episodes ontroerend, echter te weinig om de roman als geheel goed te vinden
- De figuren lijken eerst wat eenzijdig, maar allengs blijken ze te staan voor stukjes wereld die uit de hoofdpersoon eigenschappen losmaken die bij een eenvoudig meisje volstrekt onverwacht zijn. Neigingen die gewoonlijk effectief onderdrukt worden gaan een eigen leven leiden op een boeiende manier.
- Daphne weet je mee te slepen in een wereld waarbij je je gedurende het hele boek blijft afvragen wat nu precies de werkelijkheid is. Met zeer herkenbare situaties. Geweldig taalgebruik!
- Verbijsterend, briljant, 200 bladzijden lang op het verkeerde been gezet.
- Een geslaagde opzet om de zoektocht naar de eigen identiteit te verbeelden Personen en verwickelingen steeds ongeloofwaardiger, slot zwak en krampachtig, evenals de titel.
- Vlot geschreven, met gevoel voor humor. Leuk gevonden: fictie in fictie. Eind wat warrig.
- Knap om de daagse dingen bijzonder te maken. Het wordt steeds grimmiger, maar je blijft de hoofdpersoon sympathiek vinden en begrijpen waarom hij/zij doet wat ie doet. In het laatste hoofdstuk begon ik mijn sympathie te verliezen. Jammer, maar ik heb het boek wel met veel plezier gelezen.
- Daphne stelt interessante vragen.
- Ik kon me goed inleven in de hoofdpersoon en zat met plezier te lezen, tot het einde. Daar vond ik niets aan.

Het grote zwijgen, Erik Menkveld

- Erg interessant vanwege de verwerking van de muziekgeschiedenis. Het eigenzinnige en de persoonlijke ontwikkeling van Matthijs Vermeulen is leuk om te volgen. Kennelijk was hij heel begaafd op muziekgebied; op betrekkelijk jonge leeftijd durfde hij zulke recensies te schrijven! De romances in het boek blijken “echt” te zijn. Grappig om op internet te lezen, dat oom Thijs later met Thea trouwt en nog samen met haar een kind krijgt. Interessant om te lezen, maar of het technisch bijzonder geschreven is, weet ik niet. Wel goed is het tijdsbeeld met op de achtergrond de Eerste Wereldoorlog.
- Goed verhaal, interbellum goed neergezet. Evenals WO1; misschien iets teveel “wikipediaweetjes”. Verder met plezier gelezen over deze aparte muziekwereld.
- De beschrijvingen van een deel van Amsterdam en Laren maken de sfeer helemaal af, evenals de beschrijvingen van de primitieve manier van reizen. Veel geschreven over muziek, in lyrische termen die nieuwsgierig maken: hoe klinkt muziek met “verschillende onafhankelijke melodielijnen die gelijktijdig zweven boven een mysterieus geruis, waar overheen de fluit dan zijn nachtegaalgezang aanheft. Geen minutenlange, betoverende voorstelling met een fier openingsthema als afsluiting.” Maar het is niet alleen een muziekroman. Vaak filosofische gesprekken (Het grote zwijgen is een uitspraak van Nietzsche) tussen de vrienden, er zijn amoureuze verwickelingen die de nodige jus aan deze roman geven. En de balspelletjes met Diepenbrocks dochters. Passievolle roman, veel leesplezier, zelfs meerdere keren. Om in te duiken terwijl je luistert naar een muziekstuk, gecomponeerd door een van beide hoofdpersonages.
- Wel mooi gegeven, maar matig uitgewerkt. Zo nu en dan een mooie sfeerimpressie, maar als geheel is het taalgebruik weinig lyrisch. Het intermezzo van de oorlog is vlak uitgewerkt en is eerder een anticlimax.
- Heb het boek in een adem uitgelezen! Boeiend ook de beschrijving van de sfeer in Amsterdam in die jaren. Fascinerend hoe de bevriende componisten langzamerhand uit elkaar groeien en bijzonder dat de muziek die ze schreven in het vertrouwde Concertgebouw te beluisteren blijft.
- Matig boek van een dichter die ook proza probeert. Niet meer doen. Het gaat nergens over. Ik had het nooit genomineerd.
- Leest prettig, maar toch iets te traag en suf.. Jammer, want wel fijn geschreven.
- Beste van de drie, maar de inhoud is mij te degelijk. Ongetwijfeld goede research, maar de schrijfstijl mist de originaliteit en humor die ik al vele jaren van zijn poëzie ken.
- Degelijk en stijlvast, duidelijk geschreven door iemand die weet wat hij doet, maar uiteindelijk vooral vrij taai, droog en dor, om niet te zeggen saai. Niet alleen op stilistisch niveau, maar ook wat het verhaal betreft. Jammer dat Menkveld zijn gigantische beeldende talent hier nauwelijks heeft ingezet.
- Loepzuiver, goed stilist. Prachtig verhaal over leven en liefde op grond van historisch gegeven. En passant ziet de lezer Amsterdam-Zuid zich ontwikkelen. Je krijgt zin om muziek van Diepenbrock te beluisteren: een compliment voor het boek.
- Intrigerende combi fictie-non-fictie. Fijn om zo in het verleden te kunnen vertoeven.
- **!!!!De roman gaat ook over mijn oma Johanna Jongkindt.** Om de hele romantische geschiedenis uit de derde hand te horen, was verbijsterend verhelderend, kan ik u zeggen! Daarbij hanteert Menkveld een bijzonder mooie en plezierige schrijfstijl met verschillende lagen die zeker door de muzikiefhebber gewaardeerd zal worden. Het is een prachtig (fictief) document over het begin van de 20^e eeuw.
- Zijn trage schrijfstijl treft het tijdsbeeld, wat nog versterkt wordt door al de gebruiksvoorwerpen uit die tijd. De meerder lagen van de titel komen goed uit de verf. De escapades van zowel Diep. als van zijn vrouw worden levensecht beschreven. De uiteindelijke “gezonde”(gelijkwaardige) keuze zorgt voor een reëel einde.

- Soms te breedspakig, teveel uitwijdend over het muziekvak. Scherpe tegenstelling tussen de vrijheid van meningsuiting (de kritische journalist) en de vergoelijkende mors in de klassieke muzieksce­ne (de componist). De criticaster maakt later zelf als violist/componist ook deel uit van diezelfde muzieksce­ne, wat boeiende confrontaties oplevert. Bizar om rond 5 mei het schrikbarende relaas te lezen van de oorlog 14-18 in België. Het grote zwijgen staat voor onze neutrale opstelling. Maar was het ook zo, dat wie zwijgt, toestemt? Als de maestro zelf lamgeslagen door de oorlog tot zwijgen komt en neutraal dirigeert, grijpt zijn adept in. Heerlijk invoelend beschreven. Hier toont zich de ware meester. Hier is een nieuwe Thomas Roosenboom opge­staan. De ingreep heeft verstrekkende gevolgen en brengt het boek naar zijn climax.
- Geweldig! Groots opgezet, ambitieus, meeslepend, alsof je Couperus leest, maar dan met de middelen van nu, en met humor. Ook een boek om van te leren, vooral over muziek, politiek, de Eerste Wereldoorlog. De huiveringwekkende scene met de stervende jongen bij Leuven vergeet ik nooit meer.
- Aardig om te lezen, maar had ook in 150 bladzijden gekund.
- Op verschillende niveaus interessant. Zowel de goed ingevoelde beschrijving van een moeizaam huwelijk als de beschrijving van Amsterdam 110 jaar geleden. In een ruk uitgelezen.
- Er ging een wereld voor mij open. Interessante periode, heb veel ervan opgestoken. Humor, het verhaal heeft iets soapachtigs en is voor breed publiek toegankelijk.
- Teleurstellend
- Mooi tijdsbeeld. De gedrevenheid om muziek te kunnen componeren en uitgevoerd te krijgen en de omschrijving van de gelukservaring hebben me geraakt. Een vermoeiend geheel vol beginnersfouten, zoals Diepenbrock de eerste symfonie van Vermeulen noemt, is dit debuut van M. zeker niet. Voor mij het beste debuut van het jaar.
- Originele herleving van het genre "vie romancee" van componisten. Evocatief, duidelijk product van degelijke research. Daardoor waardevolle informatie, vooral door de achtergrond: Amsterdam jaren 1900-1930.
- Karakters die het ene moment sympathiek lijken en het volgende moment niet meer, daardoor des te menselijker en interessanter.
- Ik loop nu met andere ogen door Amsterdam-Zuid
- De persoonlijke verhoudingen worden door vrouwen op de proef gesteld. De stijl is wat houterig, maar dat past wel in de tijd.
- Goed geschreven roman, maar weinig verrassend. Soms over de top w.b. taalgebruik (belangrijker dan het verhaal)
- Scherpe tegenstelling tussen de vrijheid van meningsuiting(de kritische journalist) en de vergoelijkende mores in de klassieke muzieksce­ne(de componist). De criticaster maakt later zelf als violist/componist ook deel uit van diezelfde scene. Het maakt dat ik de muziek wil horen. Het grote zwijgen staat voor onze neutrale opstelling tijdens WO1.
- Het boek zal voor de echte muziekliefhebber nog beter tot zijn recht komen. Dit is tegelijkertijd ook de beperking, want niet iedere lezer is ook een muziekliefhebber.
- De karakters worden met ontroering en diepe overtuigende menselijkheid beschreven.
- Goed gekozen titel, die refereert aan een nooit uigevoerde partituur van de componist alsmede aan het zwijgen over gevoelde liefdes en het stilvallen van de wereld en de mensheid bij de gruwelen van het oorlogsgeweld. Een meesterlijk debuut. Dat de schrijver mij, terwijl ik niets aan kennis over muziek bezit, de passie kan laten meevoelen is misschien wel het overtuigendste voor een hoge nominatie.
- Het is goed mogelijk je te identificeren met de romanpersonages.
- Tijdens het lezen heb ik ook naar de beschreven stukken geluisterd. Alles kwam zeer geloofwaardig over. Subtiel, poëtisch taalgebruik. Een belevenis!
- Het lezen van deze roman was voor mij aanleiding de muziek van Diepenbrock op te zoeken.